

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/103170,W-Krakowie-odslonieto-tablice-pamieci-zolnierzy-Armii-Ochotniczej-gen-Jozefa-Hal.html>
2022-06-25, 00:22

W Krakowie odsłonięto tablicę pamięci żołnierzy Armii Ochotniczej gen. Józefa Hallera

W setną rocznicę zwycięstwa nad bolszewikami w 1920 r. IPN odsłonił kilkanaście tablic pamiątkowych w miejscach, w których sto lat temu mieściły się komisje werbunkowe. 15 sierpnia 2020 r. taka uroczystość odbyła się przy ul. Rajskiej 1, przy wejściu głównym do gmachu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie.

W HÓLDZIE
**OCHOTNIKOM
Z KRAKOWA I MAŁOPOLSKI**

1920 **2020**

**KTÓRZY W CHWILI
ŚMIERTELNEGO ZAGROŻENIA OJCZYZNY
STANĘLI W SZEREGACH
ARMII OCHOTNICZEJ
DO WALKI Z NAJAZDEM
BOLSZEWICKIM**

Z OBSZARU OKRĘGU GENERALNEGO KRAKÓW
ZGŁOSIŁO SIĘ 11 392 OCHOTNIKÓW
W TYM BUDYNKU MIEŚCIŁ SIĘ
JEDEN Z PUNKTÓW WERBUNKOWYCH

W STULECIE ZWYCIĘSTW
W BITWIE WARSZAWSKIEJ I W BITWIE NAD NIEMNEM
INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KRAKOWIE

Jako pierwszy głos zabrał gospodarz miejsca, w którym zawisła tablica, Jerzy Woźniakiewicz, dyrektor WBK w Krakowie. Odślonięcie tablicy poprzedzono przemowami, które wygłosili: prof. Jan Duda, przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, list od wojewody małopolskiego Łukasza Kmity odczytał dr Maciej Korcuć, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Krakowie, natomiast list marszałka Województwa Małopolskiego Witolda Kozłowskiego - Monika Gubała, dyrektor Departamentu Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Promocji.

Głos zabrał także dr hab. Filip Musiał, dyrektor Oddziału IPN w Krakowie. - Musimy pamiętać o tym, że nowoczesne narody, w tym rozumieniu, jaki dzisiaj istnieje, kształtowały się w wieku XIX. Więc nasza wspólnota narodowa kształtowała się w czasie zaborczej niewoli. Wojna polsko-bolszewicka, Bitwa Warszawska i ochotniczy zaciąg, który przyniósł w skali ogólnopolskiej ok. 106 tysięcy osób, wstępujących do Armii Ochotniczej, jest olbrzymim czynem (...). Gdybyśmy patrzyli na genezę II Rzeczypospolitej, to Bitwa Warszawska albo cała wojna polsko-bolszewicka jest tym elementem, który pozwalał nam się, jako wspólnotę narodowej scementować (...). Dziś, w sierpniu, który jest miesiącem polskich rocznic, nie możemy zapomnieć o tym, że podobne poczucie wspólnoty towarzyszyło nam trochę później - w 1980 roku, kiedy protestowaliśmy przeciwko komunizmowi - powiedział dyrektor krakowskiego IPN.

Zachęcamy do odwiedzenia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, by oddać hołd pod nowo odsłoniętą tablicą, a także do obejrzenia wystawy »„Bij bolszewika!” Polacy wobec wojny w sowiecką Rosję w 1920 r.«, którą przygotowała Delegatura IPN w Kielcach.

Ponadto nakładem Instytutu ukaże się kilka nowych publikacji. Przygotowaliśmy także okolicznościowe przypinki. IPN odnawia też groby wojenne i miejsca pamięci w Polsce i za granicą, związane z wojną polsko-bolszewicką.

To był przełomowy moment. Sto lat temu ciężko wywalczona niepodległość Polski została zagrożona. Świeżo powołany rząd premiera Władysława Grabskiego złożył wniosek o utworzeniu Rady Obrony Państwa z Józefem Piłsudskim na czele. Ta z kolei wnioskowała o powołaniu Armii Ochotniczej. Na jej czele stanął gen. Józef Haller, a w szeregi formacji mogły się zgłaszać osoby w wieku 17-50 lat. Nierzadko na front trafiali 15-letni chłopcy. To właśnie młodzież, w tym harcerska, stanowiła trzon tworzonych formacji ochotniczych.

Akcja werbunkowa spotkała się z dużym odzewem społeczeństwa. Na podpisany przez Piłsudskiego apel Rady Obrony Państwa odpowiadały wszystkie środowiska i stany. Tworzyły się punkty werbunkowe, mnożyły przykłady ofiarności. W ciągu kilku dni Polska stała się innym krajem. Ucichły partyjne kłótnie i spory, ustały strajki. W szeregi Armii Ochotniczej wstąpiło ponad 100 tys. osób.

[Tablice pamiątkowe w miejscach komisji werbunkowych do Armii Ochotniczej gen. Hallera](#)

